

Quick scan flora en fauna

Groenewoud, Utrecht

In opdracht van: Aveco de Bondt

28 april 2022

Colofon

© 2022 Laneco / Aveco de Bondt

Tekst en samenstelling:

Tweede lezer:

Eindverantwoordelijk:

Projectnummer: 64.22.01

In opdracht van: Aveco de Bondt

Wijze van citeren: 2022. *Quick scan flora en fauna Groenewoud*, Utrecht. Laneco, Ede.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	4
2	TOETSING.....	9
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	9
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	9
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	10
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	10
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	11
3	CONCLUSIE.....	25
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	25
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	25
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	26
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	26
3.5	CONSEQUENTIES	27
3.6	AANBEVELINGEN	28
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	29
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST.....	33

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In het plangebied "Groenewoud" staat een oude asfaltfabriek met bijbehorende loodsen en panden. Het gebied ligt aan de Groenewoudsedijk 10, buiten de bebouwde kom van de stad Utrecht (zie afbeelding 1). Men is voornemens de huidige bebouwing te slopen om ruimte te maken voor een nieuwe woonwijk. Hier worden tussen de 1.000-1.500 woningen gerealiseerd. In opdracht van Aveco de Bondt heeft Laneco de voorgenomen werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming doormiddel van een quick scan flora en fauna.



Afbeelding 1, globale ligging van het plangebied in Utrecht rood omlijnd (bron: google satelliet).

In deze quick scan zijn de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgpcedures in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied "Groenewoud" ligt aan de Groenewoudsedijk 10 in het zuidwesten van de stad Utrecht in de provincie Utrecht. De noordkant van het plangebied grenst aan industrieel gebied met daarachter het Amsterdam-Rijnkanaal en grenzend aan het Rijnkanaal woonwijken. Het plangebied grenst aan de zuidzijde aan weiland met aan de

randen kantoorpanden met daarachter het knooppunt A2/A12. Aan de oostzijde van het plangebied ligt het Amsterdam-Rijnkanaal met aan de overzijde woonwijken. De westkant van het plangebied ligt dicht tegen de A2 met daarachter nieuw te ontwikkelen woonwijken. Het plangebied zelf wordt aan drie zijden omsloten door de Taatsendijk en de Groenewoudsedijk. Hier tussenin liggen bomenrijen die grotendeels uit populieren (*Populus spec.*) en eiken (*Quercus*) bestaan met braam (*Rubus spec.*) als ondergroei. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrenst door de Mercatorlaan en het verlengde van de Prins Clausbrug.

Het plangebied bestaat uit 2 delen: het terrein van VWS met de oude asfalt fabriek en een agrarisch grasland. Het terrein van de oude asfalt fabriek ligt in het noorden van het plangebied en bestaat uit twee woningen, kantoor-, opslaggebouwen, loodsen en de oude asfalt centrale (zie afbeelding 2). De vegetatie in het gebied bestaat uit bomenrijen, coniferen (*Coniferae spec.*), struiken zoals braam en planten zoals paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en teunisbloem (*Oenothera spec.*). De coniferen staan aan de westkant van het plangebied en scheiden de woningen van het terrein van de asfaltfabriek. De noord- oost- en zuidkant van het plangebied worden omringd door bomenrijen van wilg en eik. De loodsen die in het plangebied aanwezig zijn, zijn oud en hebben op een aantal plekken gaten in de zijkant of het dak. De loodsen hebben enkelwandige muren bestaande uit damwandplaten en een golfplaten dak. Een aantal andere gebouwen bestaan voor een gedeelte uit bakstenen muren met een spouwmuur. Deze muren hebben op een aantal plekken open stootvoegen om de spouwmuur te ventileren. De platen daken van alle gebouwen sluiten direct op de muur aan. De asfaltcentrale zelf bestaat uit een viertal silo's en de centrale zelf. In de asfaltcentrale zijn veel verschillende verdiepingen en ruimtes, bij een groot deel van de ruimtes komt geen licht binnen.



Afbeelding 2, Impressie van het noordelijke deel van het plangebied. Bovenste afbeelding laten containers en loodsen zien. Linksonder een afbeelding van de asfaltfabriek en rechtsonder de opslaggebouwen.

De zuidzijde van het plangebied wordt van de noordzijde gescheiden door een sloot en bomenrij en bestaat uit een grasland, sloten en twee bomenrijen (zie afbeelding 3). De grasvegetatie die in het plangebied aanwezig is wordt regelmatig gemaaid en bevat geen tot weinig bloemsoorten. De randen langs de sloten zijn ruig begroeid met een hoge grasvegetatie waarin weinig bloemen voorkomen. De sloten hadden tijdens het veldbezoek in maart geen watervegetatie. Door het grasland loopt een bomenrij van populier die het grasland van de oude parkeerplaats scheidt en langs het grasland aan de kant van het Amsterdam-Rijnkanaal loopt een bomenrij van zomereik (*Quercus robur*). Aan de zuidkant van de graslanden ligt een open perceel met zand waar in het verleden een parkeerplaats heeft gelegen.



Afbeelding 3, indruk van het zuidelijke gedeelte van het plangebied.

In de toekomst worden er op het terrein tussen de 1.000 en 1.500 woningen gerealiseerd. Het KWS terrein, de parkeerplaats, de graslanden en de twee woningen vallen onder het terrein wat wordt omgevormd tot woonwijk. Een groot deel van de sloten en bomenrijen in het plangebied zullen behouden blijven. Een schets van de toekomstige situatie is in afbeelding 4 te zien.

SP
A - 01

STEDENBOUWKUNDIG PLAN
GROENEWOUDE UTRECHT | PEILENPLAN
Schaal 1:1000 - versie A1



BURO SANTENCO
LANDSCHAPSARCHITECTUUR



Afbeelding 4, schetsontwerp van de toekomstige situatie op het terrein Groenewoud (bron: Aveco de Bondt).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er aan de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 23 maart 2022 hebben twee ecologen van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 4,4 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Door de geplande werkzaamheden zal geen oppervlakte aan NNN-gebied verloren gaan. Vanuit het NNN gaat geen externe werking. Een nadere toetsing is in dit kader dan ook niet nodig.

2.2.1 Overige beleidskaders

Het dichtstbijzijnde weidevogelgebied ligt op 10 kilometer afstand (Provincie Utrecht, 2017). Dit gebied wordt niet aangetast door de voorgenomen plannen. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van weidevogelgebieden dan ook geen consequenties te verwachten.

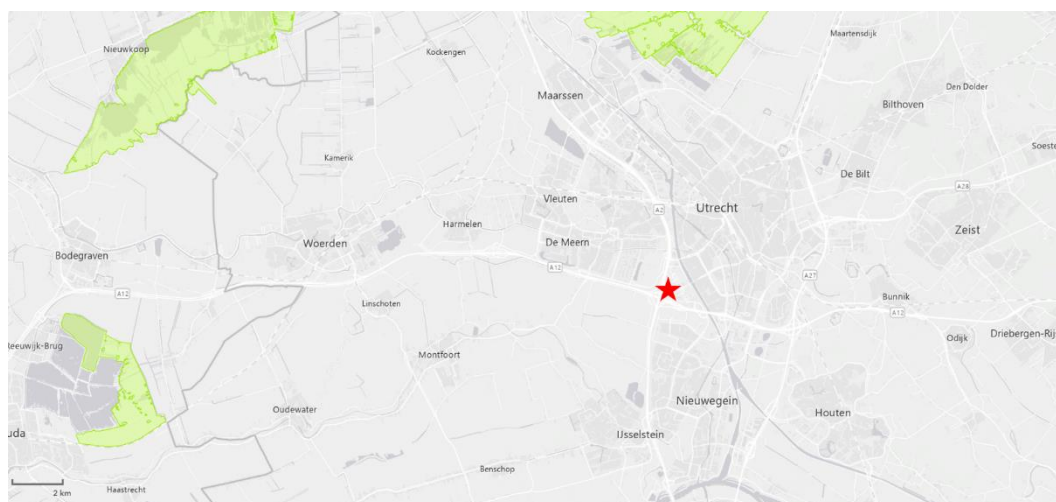
Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van provincie Utrecht (provincie Utrecht, 2022) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied "Oostelijke Vechtplassen" (afbeelding 3). Het plangebied staat niet in verbinding met het Natura 2000-gebied. De werkzaamheden zullen alleen lokale effecten hebben. Door de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied en gezien de afstand, tussenliggende infrastructuur en woonwijken kunnen externe effecten zoals licht, geluid, menselijke aanwezigheid en trilling worden uitgesloten.

Tijdens de sloop, aanlegfase en bij het gebruik van de woningen zal de maximale stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar op nabijgelegen Natura 2000-gebied de "Oostelijke Vechtplassen" overschreden worden. Een stikstofberekening is noodzakelijk om inzicht te geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. De berekening wordt uitgevoerd middels de AERIUS Calculator.

Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.



Afbeelding 3, ligging van het plangebied (rode ster) ten opzichte van Natura 2000-gebied de "Oostelijke Vechtplassen" en overige Natura 2000-gebieden (groene vlakken) (Rijksoverheid, 2022).

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de grenzen van het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing. Voor het kappen van bomen is wel een gemeentelijke vergunning nodig.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Het noordelijke gebied is voor het grootste gedeelte verhard. Tussen de verharding groeien een aantal algemene soorten zoals paardenbloem (*Taraxacum officinale*), teunisbloem en grassen. Ook komen er rond de tuinen gecultiveerde plantensoorten voor. Door de dichte struiklaag onder de bomenrij langs de sloot groeit hier behalve algemene soorten zoals riet (*Phragmites australis*) en pitrus (*Juncus effusus*) niets.

Het zuidelijke gedeelte van het plangebied bestaat uit een grasland wat agrarisch beheerd wordt en jaarlijks meerdere keren wordt gemaaid. In dit grasland groeien alleen een aantal algemene planten- en grassoorten. Door het bemesten van het grasland zullen langs de randen van de sloten en onder de bomenrij alleen planten groeien die op voedingsrijke bodems groeien.

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten zijn daarom uit te sluiten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen et al., 2016), *Nationale Databank Flora en Fauna* (2012 t/m 2022) en www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren.

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals bunzing (*Mustela putorius*), egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), hermelijn (*Mustela erminea*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), wezel (*Mustela nivalis*) en verschillende soorten muizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bever (*Castor fiber*), boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

De bever is een soort die afhankelijk is van ruim water met een beschermde overgang naar bosrijke omgeving. De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. In het plangebied liggen een aantal sloten die bedoeld zijn als afwatering van het grasland. Op het moment van het veldbezoek was er geen watervegetatie in de sloot aanwezig. Een geschikt watervegetatie en een bosrijke omgeving voor bever zijn niet aanwezig. Verblijfplaatsen van bever en waterspitsmuis zijn uitgesloten in het plangebied.

Boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten. In en rondom het plangebied zijn weinig oude, grote bomen aanwezig. De oude bomen die aanwezig zijn bevatten geen holtes die geschikt kunnen zijn voor boommarter. De bomen op en rondom het plangebied staan ook niet in verbinding met voor boommarter noodzakelijke bossen of boomstructuren. Effecten op boommarter kunnen daardoor worden uitgesloten.

Das komt veel voor in kleinschalige agrarische landschappen. De burchten van dassen liggen in bijvoorbeeld bosranden, houtwallen en op hellingen. Het noordelijke deelgebied in het plangebied is voornamelijk bebouwd en verhard. In dit gebied zijn geen sporen van das aangetroffen. Het zuidelijke deelgebied van het plangebied is door het ontbreken van bosranden en houtwallen niet geschikt voor een burcht van das. Er is geen burcht of wissels in het plangebied aangetroffen. De graslanden die hier voorkomen kunnen geschikt zijn als foerageergebied voor das, echter is de dichtstbijzijnde waarneming van das op 4 kilometer van het plangebied. Er zijn in het plangebied geen burcht, wissels of andere sporen van das aangetroffen waardoor de aanwezigheid van een burcht en foerageergebied is uitgesloten. Effecten op das worden uitgesloten.

Eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. Een bosgebied ontbreekt in het plangebied en ook zijn er vanaf het plangebied geen verbindingen naar omgelegen oudere bosgebieden. In het plangebied zijn geen nesten of sporen van eekhoorn aangetroffen. De aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied is daarmee uitgesloten.

Steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn krab- en prooisporen van marterachtigen aangetroffen. Op afbeelding 5 zijn afgebeten veren van duif te zien. Verspreid over de locatie zijn meerdere afgebeten veren aangetroffen, een indicatie dat deze vogels zijn geperdeerd door een marterachtige. Door de gevonden sporen, die

mogelijk van steenmarter kunnen zijn, en geschikte plekken die als verblijfplaats kunnen dienen kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter niet worden uitgesloten. Er moet nader onderzoek worden uitgevoerd om de functie van het plangebied voor steenmarter aan te tonen.



Afbeelding 5, afgebeten veren mogelijk door steenmarter Foto Laneco).

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning zijn negatieve effecten op alle bovengenoemde niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde grondgebonden zoogdiersoorten behalve steenmarter binnen het plangebied uitgesloten. Door de aanwezige sporen in combinatie met de vele geschikte hoekjes en ruimtes kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter niet uitgesloten worden binnen het plangebied. Nader onderzoek is nodig om uit te wijzen of steenmarter het gebied als verblijfplaats en/of foerageergebied gebruikt.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen et al., 2016), *Atlas van de Nederlandse vleermuizen* (Limpens et al., 1997), *Nationale Databank Flora en Fauna* (2012 t/m 2022) en www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren.

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden

globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor: baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis en de watervleermuis overwegend boombewonende soorten, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Vleermuizen foerageren langs bosranden, houtwallen, boven open plekken en langs lanen. Ook worden ze foeragerend waargenomen rondom huizen en bomen in

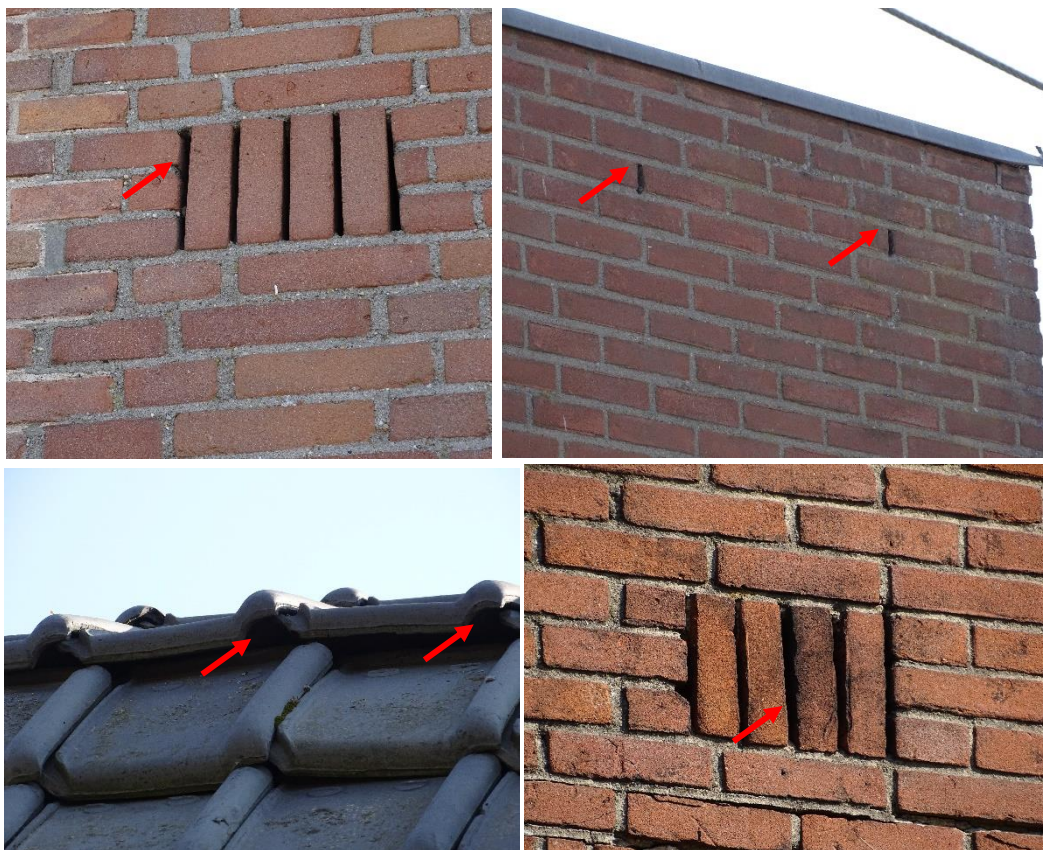
woonwijken. Het plangebied biedt dan ook geschikt foerageergebied. In de directe omgeving in het zuiden en westen van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van kleine bosjes en grasland in het westen en in het zuiden een amateurtuinderverenigingsterrein met veel bomen en struiken. Het foerageergebied in het plangebied is dan ook niet essentieel voor vleermuizen en hoeft niet nader onderzocht te worden.

Vleermuizen gebruiken lijnelementen, zoals bomenrijen, waterwegen of bebouwing, als vliegroute om zich tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen te verplaatsen. Het plangebied bevat (grote) lijnelementen, zoals bomenrijen, die kunnen dienen als vliegroute. De bebouwing in het plangebied vormt geen onderdeel van lijnelementen. De bomenrij in het noorden van het plangebied kan mogelijk wel als vliegroute gebruikt worden richting en van het Amsterdam-Rijnkanaal naar het westen. Ook het Amsterdam-Rijnkanaal kan als vlieg- en migratieroute gebruikt worden door meervleermuis en watervleermuis. Wanneer er bebouwing in de omgeving komt kan door de verlichting de vliegroute ongeschikt worden. Er is nader onderzoek nodig om uit te kunnen sluiten of de bomenrij als vliegroute wordt gebruikt. Wanneer er ook licht over het Amsterdam-Rijnkanaal gaat uitstralen moet er ook onderzoek gedaan worden naar de functie van het kanaal voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen

De bebouwing in het plangebied heeft geschikte openingen die naar potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen leiden. In deze muren zijn spouwgangen aanwezig die toegang bieden tot de spouw zoals op afbeelding 6 te zien is. Op afbeelding 7 is in het rood aangegeven welke muren geschikt zijn voor vleermuizen. De pannen van de woonhuizen in het westen van het plangebied sluiten niet goed aan waardoor toegang tot potentieel verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden verkregen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis kunnen niet worden uitgesloten in de aangegeven bebouwing in afbeelding 7.



Afbeelding 6, openingen die toegang geven tot de spouwmuur en ruimte onder het dak, (foto's Laneco).



Afbeelding 7, het plangebied met in rood gearceerde locaties die geschikt zijn voor vleermuizen (bron: Google Satelite).

In de overige loodsen en panden in het plangebied zijn verblijfplaatsen uitgesloten. Door de enkelwandige metalen wanden van de loodsen zijn deze warmtegevoelig voor wisselingen van de temperatuur waardoor deze ongeschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Het pand in het noorden is gedeeltelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen zoals op afbeelding 6 gearceerd is. Echter zijn de andere muren van het pand niet geschikt omdat deze geen toegang hebben tot de spouwmuur of de spouwmuur ontbreekt. Rechts op afbeelding 8 is te zien dat de muren met muurbeplating is bedekt en deze goed aansluiten op de muur. Onder de platen zijn geen gaten aanwezig die toegang geven tot de spouw. Op de linker foto is te zien dat de overige muren volledig uit beplating bestaan en dus geen spouwmuur hebben waarin vleermuizen kunnen verblijven.



Afbeelding 8, links de muren die volledig uit beplating bestaan en rechts de muur aan de noordkant van het gebouw die door beplating en het ontbreken van open stootvoegen ongeschikt is voor vleermuizen, (foto's Laneco).

Het volume van de potentieel geschikte bebouwing is te klein om als massawinterverblijfplaatsen te dienen.

In het plangebied staat aan de noordkant een bomenrij met bomen waarin holtes aanwezig zijn. Deze holtes kunnen potentieel als verblijfplaats dienen voor boombewonende vleermuizen. Door de ligging van de bomen in een bomenrij en dicht bij het Amsterdam-Rijnkanaal kan een verblijfplaats van rosse vleermuis en watervleermuis niet uitgesloten worden. Als er bomen worden gekapt met holtes er in is onderzoek nodig naar boombewonende vleermuizen.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuissoorten kunnen niet uitgesloten worden. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis is dan ook noodzakelijk. Als er bomen uit de noordelijke bomenrij worden gekapt moet er ook onderzoek gedaan worden naar rosse vleermuis en watervleermuis.

Conclusie

Negatieve effecten op essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen door de geplande werkzaamheden kunnen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar vliegroutes en verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuissoorten is nodig om de functie van het plangebied te onderzoeken voor deze soorten.

2.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied de volgende vogelsoorten waargenomen: buizerd (*Buteo buteo*), blauwe reiger (*Ardea cinerea*), ekster (*Pica pica*), grote bonte specht (*Dendrocopos major*), kauw (*Corvus monedula*), kokmeeuw (*Chroicocephalus ridibundus*), koolmees (*Parus major*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), zwarte kraai en zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*). Nestactiviteiten zijn niet waargenomen. Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe versterking van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5. In de omgeving van het plangebied komen onder andere de jaarrond beschermde boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus (*Passer domesticus*), kerkuil (*Tyto alba*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil (*Asio otus*), roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk (*Corvus frugilegus*), sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil (*Athene vidalii*) en wespandief (*Pernis apivorus*) voor (www.vogelatlas.nl).

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De gierzwaluw is van origine een soort die in rotsachtige gebieden voorkomt. Tegenwoordig broedt hij in Nederland voornamelijk in bebouwing onder dakpannen. In het plangebied zijn twee woonhuizen bedekt met dakpannen. Eén van de twee woonhuizen in het plangebied heeft dakpannen waarbij een aantal dakpannen niet goed meer aansluiten en toegang tot onderliggende ruimtes geeft (zie afbeelding 9). De ruimte onder de dakpannen is potentieel geschikt voor een nestplaats van gierzwaluw. Verblijfplaatsen van gierzwaluw in het plangebied kunnen niet worden uitgesloten en nader onderzoek is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor gierzwaluw aan te tonen

Huismus

De huismus is een standsoort in Nederland. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop of onder dakpannen). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. In het plangebied is onder de hierboven beschreven dakpan ook ruimte voor een potentieel huismusnest. In de omgeving is ook voldoende dekking wat de huismus naast de verblijfplaats nodig heeft. De aanwezigheid van verblijfplaats van huismus in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar huismus is nodig om het gebruik en functie van het plangebied aan te tonen voor deze soort.



Afbeelding 9, losliggende pan op het dak waar gierzwaluw en huismus onder het dak kunnen komen van één van de woonhuizen.

Steenuil & kerkuil

De kerkuil en steenuil komen voor in half open agrarisch landschap. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. In het plangebied zijn geen kasten of gebouwen waargenomen die geschikt zouden kunnen zijn als nestplaats. Ook zijn er geen sporen van uilen gevonden zoals braakballen en kalksporen. Door werkende mensen en het gebruik van machines is het plangebied ook niet rustig. Het zuidelijke gedeelte van het gebied kan door uilen als foerageergebied gebruikt worden door uilen. Het gebied is door het beheer niet heel geschikt voor muizen en in het westen en zuiden van het plangebied komen voldoende vergelijkbare alternatieven foerageergebieden voor. De aanwezigheid van nesten van deze soorten kunnen daarom worden uitgesloten. Effecten op uilen zijn uitgesloten.

Buizerd, boomvalk, havik, sperwer en wespendif

Buizerd, boomvalk, sperwer, havik en wespendif nestelen in grote nesten vaak hoog in bomen. Tijdens het veldbezoek waren de bomen nog niet blad dragend en zijn vijf grote nesten waargenomen. Twee van de nesten waren eksternesten, de overige drie grote nesten kunnen door bovengenoemde roofvogels gebruikt worden. De aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten kunnen daarom niet worden uitgesloten. Indien de bomen worden gekapt, in de koonprojectie gewerkt wordt

of de groenstrook wordt aangetast is nader onderzoek nodig om uit te wijzen of de nesten worden gebruikt door deze soorten.

Ooievaar

Ooievaar is een soort die voorkomt in gebieden met extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden. Deze soort maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden, maar broedt ook op telefoonpalen, schoorstenen of kerktorens. De schoorstenen van de asfaltfabriek zijn vanuit de lucht geïnspecteerd en zijn ongeschikt als nestlocatie voor ooievaar. In de rest van het plangebied zijn ook geen nesten of potentiële nestenplaatsen van ooievaar aangetroffen. Effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwtjes. Het Amsterdam-Rijnkanaal loopt langs het plangebied, echter ontbreekt hier een natuurlijke oever. In de sloten in het plangebied is nauwelijks tot geen stroming aanwezig. Daarmee is het plangebied niet geschikt voor de grote gele kwikstaart. Effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Ransuil

De ransuil leeft in verschillende gebieden – met uitzondering van grote aaneengesloten bossen – en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. In het onderzoeksgebied is zijn meerdere grote coniferen aanwezig die als geschikte nestplaats of als roestboom kunnen dienen voor ransuil. Tijdens de quick scan is gezocht naar sporen van ransuil, zoals braakballen, kalksporen en prooiresten, rondom de bomen. Ook zijn de bomen geïnspecteerd op aanwezige nesten. Er zijn geen sporen of nestplaatsen van ransuil gevonden tijdens het veldbezoek. De aanwezigheid van ransuil in het plangebied is uitgesloten.

Roek

Roeken leven in kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. In het onderzoeksgebied staan bomen die mogelijk geschikt zijn voor een roeken kolonie. Echter zijn er in het plangebied slechts drie nesten gevonden, deze nesten zaten ver van elkaar vandaan in andere bomen. De aanwezigheid van nesten van roek in het plangebied is dan ook uitgesloten. Effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Slechtvalk

De slechtvalk is een soort die van oorsprong broedt op rotswanden. Tegenwoordig gebruikt de soort ook hoge gebouwen, masten of torens als broedplaats. Zelf maakt de slechtvalk geen nest en oude kraaiennesten of kasten worden door deze soort gebruikt. De asfaltfabriek is te laag om geschikt te zijn als nestplaats voor slechtvalk. De asfaltfabriek en schoorsteen zijn met een drone onderzocht en er zijn geen nesten van slechtvalk aangetroffen. De kraaiennesten die in het plangebied voorkomen kunnen wel

door slechtvalk gebruikt worden. Nader onderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor de slechtvalk aan te tonen.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en aanvullende verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van nestplaatsen van grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek en steenuil worden uitgesloten. De aanwezigheid van nesten van huismus, gierzwaluw, buizerd, boomvalk, slechtvalk, sperwer en wespandief kunnen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor deze soorten aan te tonen.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Creemers en Van Delft, 2009), *Atlas van Amfibieën en Reptielen* (De Wild et al., 2016) en de Nationale Databank Flora en Fauna (2012 t/m 2022).

In de wijde omgeving is het voorkomen van hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix helvetica*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) bekend. Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Deze (kleinschalige) structuren komen niet in het plangebied voor.

Conclusie

In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor de bovengenoemde reptielensoorten. Effecten op deze soorten kunnen daardoor worden uitgesloten.

2.5.6 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Om een goed beeld te krijgen van de soorten amfibieën die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Creemers en Van Delft, 2009), *Atlas van Amfibieën en Reptielen* (De Wild et al., 2016) en de Nationale Databank Flora en Fauna (2010 t/m 2020).

De watergangen binnen het plangebied kunnen leefgebied zijn voor algemene amfibieën zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), meerkikker (*Pelophylax ridibundus*), middelste groen kikker (*Pelophylax klepton esculentus*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine

watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). In de provincie Utrecht zijn deze soorten vrijgesteld, dit betekent dat verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van de provinciale vrijstelling mogen worden aangetast mits de zorgplicht (bijlage 1) in achter wordt genomen.

Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Epidalea calamita*) zijn onder Europese en/of nationale wetgeving beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Alpenwatersalamander

Alpenwatersalamander heeft binnen zijn leefgebied water nodig, dat niet snel stromend is en weinig vis bevat, als voorplantingsgebied. De watergangen in het plangebied zijn geschikt voor de alpenwatersalamander. In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van alpenwatersalamander bekend. Het gaat hier echter om een uitgezette populatie, deze is niet beschermd in de Wet natuurbescherming.

Heikikker

Heikikker is een erg kritische soort ten aanzien van zijn habitat. De habitat bestaat voornamelijk uit schraal vegetatierijk watervoerend visvrij water in combinatie met ruigte, zoals bossen en struwelen. De sloten in het plangebied zijn potentieel geschikt voor de heikikker. De heikikker komt aan de andere kant van het knooppunt A2/A12 voor en zou dus in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Effecten op heikikker kunnen niet worden uitgesloten en nader onderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor heikikker aan te tonen.

Poelkikker

Poelkikker leeft vooral in gebieden met stilstaande, schone wateren in habitats als bos, heide en hoogveen. Het plangebied bevat stilstaande, schone wateren, maar de omgeving bestaat voornamelijk uit intensief beheerd grasland en verhard terrein. De poelkikkers in die in de wijde omgeving voorkomen leven op ruim 4,5 kilometer aan de andere kant van het Amsterdam-Rijnkanaal. Door de afstand en tussenliggende elementen zoals het Amsterdam-Rijnkanaal tussen de poelkikkerpopulatie en het plangebied zijn effecten op poelkikker uitgesloten.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een pioniersoort die voor de voortplanting water nodig heeft wat snel opwarmt. Een tijdelijke regenplas kan al voldoende zijn. Daarnaast heeft de rugstreeppad vergraafbaar zand nodig voor zijn winterhabitat. De aanwezige watergangen zijn te diep om geschikt te zijn als voortplantingswater voor rugstreeppad. Vergraafbaar zand is aanwezig op het terrein van KWS. Dit zand wordt echter veel verplaatst en is daardoor niet geschikt. In het meest zuidelijke stuk van het plangebied, op de voormalige parkeerplaats is de verharding verwijderd en is er voor de rugstreeppad vergraafbare zand aanwezig. Echter door het ontbreken van geschikt voortplantingswater kan de aanwezigheid van rugstreeppad worden uitgesloten.

Conclusie

Door het ontbreken van geschikt habitat voor poelkikker en rugstreeppad kan de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten. De alpenwatersalamander kan in het plangebied aanwezig zijn maar deze maken onderdeel uit van een uitgezette populatie en zijn daarom niet beschermd in de Wet natuurbescherming. In de sloten die in het plangebied aanwezig zijn kan de aanwezigheid van heikikker niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de heikikker aan te tonen.

2.5.7 Vissen

Beschermden vissoorten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke beek- of riviersystemen of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie en een sliblaag. In de omgeving van het plangebied komt de grote modderkruiper voor. Door de aanwezigheid van een voor grote modderkruiper geschikte sliblaag in de watergangen in het plangebied kan de grote modderkruiper in deze watergangen niet worden uitgesloten. Als de sloten worden aangetast of gedempt is nader onderzoek noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de grote modderkruiper aan te tonen. De sloten zijn niet geschikt voor andere beschermde vissoorten, negatieve effecten op andere beschermde vissoorten zijn uitgesloten.

2.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig.

3 CONCLUSIE

In het plangebied "Groenewoud" te Utrecht is men voornemens het terrein om te vormen naar een woonwijk met 1.000-1.500 woningen. In de huidige situatie bestaat het gebied uit agrarisch grasland, een zandvlak waar een parkeerplaats heeft gelegen en het terrein van KWS met de oude asfaltfabriek, verschillende loodsen en twee woonhuizen. In de huidige plannen blijven de meeste bomenrijen en watergangen onaangetast. Voordat de realisatie kan beginnen moet eerst de aanwezigheid beschermde natuurwaarden en soorten met betrekking tot de Wet natuurbescherming onderzocht worden. Deze quick scan is een verkenning van deze beschermde natuurwaarden en soorten in het plangebied.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de voorgenomen ontwikkeling gaat geen oppervlakte van NNN-gebied verloren en is er geen sprake van een wezenlijke aantasting van de waarden en kenmerken van het NNN. Effecten op het NNN worden daarom uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied (provincie Utrecht, 2022). Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Door de afstand van ruim 8 kilometer en tussenliggende elementen zijn externe effecten van licht, menselijke activiteit en geluid uitgesloten.

Een stikstofberekening is noodzakelijk om inzicht te geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. De toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase en de uitstoot in de gebruiksfase. De berekening moet worden uitgevoerd middels de AERIUS Calculator.

Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voorttoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied valt buiten het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming en deze is daarom niet van toepassing. Gemeentelijke voorschriften gelden wel bij de kap van bomen.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

Voor een aantal soorten die in de omgeving en mogelijk in het plangebied voorkomen zoals haas, konijn, vos, muizen, gewone pad, bruine kikker en kleine marterachtigen geldt provinciale vrijstelling voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Binnen het plangebied kunnen een aantal nationaal en Europees beschermde soorten voorkomen, waarvoor voor aantasting van rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van de individuele diersoorten zijn de volgende soorten niet uit te sluiten binnen het plangebied:

- Gebouw- en boombewonende vleermuizen: Met het verdwijnen van bebouwing verdwijnen er mogelijk verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Door de nieuwe inrichting en kap kunnen vliegroutes worden aangetast. Als er bomen in de noordelijke bomenrij gekapt gaan worden is ook onderzoek nodig naar de rosse vleermuis en watervleermuis.
- Huismus: Met het verdwijnen van het noordelijke woonhuis worden mogelijk verblijfplaatsen van huismus aangetast.
- Gierzwaluw: Met het verdwijnen van het noordelijke woonhuis worden mogelijk verblijfplaatsen van gierzwaluw aangetast.
- Grote modderkruiper: Als sloten gedempt worden of op andere wijze worden aangetast kan dit effecten hebben op het leefgebied van modderkruiper.
- Heikikker: Wanneer de graslanden worden omgevormd en sloten gedempt worden of op andere wijze worden aangetast kan dit effecten hebben op het leefgebied van heikikker.
- Steenmarter: Door de herinrichting van het plangebied worden mogelijk onderdelen van het leefgebied van steenmarter aangetast.
- Het verdwijnen van bomen in de groenstrook kunnen mogelijke gevolgen hebben voor roofvogels. Indien de bomen met aanwezige potentiële nesten worden verwijderd of de bomen in een straal van 30 meter daaromheen, is onderzoek nodig naar boomvalk, buizerd, havik, slechtvalk, sperwer en wespandief.

Op basis van het veldbezoek, de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten zijn van de overige (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen uit te sluiten binnen het plangebied. Nader onderzoek naar deze soorten is dan ook niet nodig. Wel geldt altijd de zorgplicht.

3.5 CONSEQUENTIES

3.5.1 Nader onderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming dient daarvoor te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de in de vorige paragraaf genoemde soort:

- Vleermuizen (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn), gebouwen boombewonende soorten. Onderzoek conform het Vleermuisprotocol 2022 bestaat uit onderzoeksrondes in de periode juni tot half juli en onderzoeksrondes in de periode half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de gebouwen, bomen en omgeving voor vleermuizen.
- Huismus, nestplaatsen (Vogelrichtlijn). Onderzoek vindt plaats door in de periode april – half mei twee maal onderzoek te doen conform het Kennisdocument van de huismus (BIJ12, juli 2017).
- Gierzwaluw, nestplaatsen (Vogelrichtlijn). Onderzoek conform het onderzoeksprotocol van het Netwerk Groene Bureaus bestaat uit drie onderzoeksrondes in de periode 15 mei tot en met 15 juli (BIJ12, juli 2017).
- Grote modderkruiper, doormiddel van een test met eDNA kan worden aangetoond of de grote modderkruiper aanwezig is in de watergangen. (BIJ12, oktober 2021).
- Heikikker, de aanwezigheid van heikikker in de sloten aan te tonen met een nader te bepalen methode.
- Steenmarter, onderzoek vindt plaats door camera's en mostella's te plaatsen langs lijnelementen in de periode maart tot 15 juli gedurende een periode van 6 weken.
- Roofvogels (boomvalk, buizerd, havik, slechtvalk, sperwer en wespandief), inventariseren exemplaren. De aanwezigheid van een nest van een buizerd kan worden aangetoond door het uitvoeren van twee tot vier gerichte veldbezoeken. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode maart tot en met half mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen (BIJ12, juli 2017).

3.5.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

3.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Behoud zoveel mogelijk van de bestaande boomstructuren en bomen (in de directe omgeving). Het duurt namelijk jaren voordat bomen een belangrijke waarde voor natuur krijgen.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheems bes- en bloemdragende struiken en planten.
- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouw vleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger op verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm bij 5 cm breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- Ook kunnen de nieuw te bouwen panden geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door het één dakpan hoger plaatsen dan de vogelschroot of het plaatsen van gevelkasten.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (Red.). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (Red.). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. & Bongers, W. (1987). *Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors*. Soest, Nederland: Stichting Vleermuisonderzoek (Dr. Leo Bels Stichting), 1^e versie.

Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

BIJ12 (2017a) Gierzwaluw. Kennisdocument. Geraadpleegd op 28-3-2022 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2017b) Huismus. Kennisdocument. Geraadpleegd op 28-3-2022 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2017c) Steenuil. Kennisdocument. Geraadpleegd op 28-3-2022 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf. Utrecht.

Nationale Databank Flora en Fauna (2022) Uitvoerportaal. Kaart. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Natura2000, 2022. Zuid-Holland. Geraadpleegd 28-3-2022 van https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Zuid_Holland

NDFF & FLORON (2022), NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & RAVON (2022), NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON (2022), NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & Zoogdiervereniging (2022), NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Provinciale Staten (2017) Atlas leefomgeving. Kaarten. Geraadpleegd op 28-3-2022 van www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=5&gm-x=183854.4905524706&gm-y=458013.9240403013&gm-b=1544180834512,true,1;1553503379097,true,1;1555409892827,true,1

Provincie Zuid-Holland (2022) Natuurbeheerplan. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://atlas.zuid-holland.nl/GeoWeb56/index.html?viewer=Natuurbeheerplan>

SOVON (2012-2018), Vogelatlas. Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.vogelatlas.nl/>

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Geraadpleegd op 28-3-2022 van <https://www.vleermuis.net>